

การสำรวจการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน

นายวิจิตร ไชยศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-095-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕๑๑๑๑๑๑

A SURVEY OF THE LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT ACCORDING
TO THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521 (REVISED EDITION B.E.2533)
OF THE TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF NAN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr. Wichit Chaisilpa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-095-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสำรวจการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน

โดย

นายวิจิตร ไชยศิลป์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

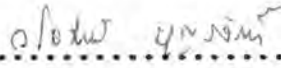
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์

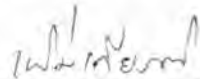
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

นายวิจิตร ไชยศิลป์ : การสำรวจการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน (A SURVEY OF LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT ACCORDING TO THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533) OF THE TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF NAN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 241 หน้า.
ISBN 974-584-095-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ประชากรได้แก่ ครูชั้นประถมศึกษา 1 2 และ 3 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 1,186 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ครูส่วนใหญ่มีการพัฒนาหลักสูตรในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มทักษะภาษาไทย โดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม ปรับสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว และจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้แก่ ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน ส่วนการปรับ เพิ่ม ลด รายละเอียดการจัดทำเนื้อหาวิชาขึ้นใหม่ มีการดำเนินการค่อนข้างน้อยและดำเนินการในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มทักษะภาษาไทยและกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ เท่านั้น
2. ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตร ส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดเอกสารหรือแหล่งความรู้สำหรับให้ครูศึกษาและค้นคว้า ขาดวัสดุและงบประมาณในการดำเนินงานซึ่งครูส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยร่วมกันจัดทำในระดับกลุ่มโรงเรียน และครูเหล่านั้นได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและงบประมาณเพื่อช่วยเหลือครูและโรงเรียน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 542199: MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT/ ELEMENTARY SCHOOL/ NAN

WICHIT CHAISILPA : A SURVEY OF LOCAL CURRICULUM DEVELOPMENT ACCORDING TO ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533) OF THE TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF NAN PROVINCIAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. JAITIP CHUARATANAPHONG, Ph.D. 244 pp. ISBN 974-584-095-5

The purpose of this research was to survey the state and problems of the local curriculum development according to the Elementary School Curriculum B.E.2521 (Revised Edition B.E.2533) of the teachers in elementary school under the jurisdiction of the office of NAN Provincial Education. The target population was 1,186 teachers in Prathom Suksa 1-3 in the 1993 academic year. The instrument used for data collection was the questionnaires. The data was analyzed statistically in percentage.

The results of the research was as follows:

1) The state of the local curriculum development was that most teachers developed the local curriculum in Life experiences and Thai basic skill areas by adjusting their instructional activities, extra-curricular activities and teaching aids; as well as by producing new teaching aids in order to better meet the current problems and needs of locality. Cooperation was given from teachers teaching at the same level. The adjustment, addition and reduction of the details of the subject matter as well as the development of curriculum supplementary documents were seldom done and were mostly in the Life experience, Thai basic skill and Mathematics areas.

2) The main problems of the local curriculum development were that teachers did not have enough documents or sources to study and research. There was also a lack and budget, so most teachers solved these problems by asking for participation of teachers in the same school cluster, most teachers also suggested to the agencies concerned for providing documents relating to the methods of local curriculum development and for providing budget in order to help teachers and schools.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษาศึกษา.....

สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา.....2536.....

ลายมือชื่อนิสิิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเกิดจากความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ประธานกรรมการ และ ดร. เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา กรรมการ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความซาบซึ้งในความกรุณาของคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือในการวิจัยซึ่งสำเร็จล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ผู้บริหารโรงเรียน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้ในด้านให้ทุนสนับสนุนและเอื้ออำนวยการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ท้ายสุดขอขอบพระคุณผู้ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนาม ซึ่งหลาย ๆ ท่านมีความห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างดีตลอดมา

วิจิตร ไชยศิลป์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	7
การนำเสนอผลการวิจัย	7
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของหลักสูตร	9
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	11
เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	13
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	15
ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	21
แนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆ	23
ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	33
บทบาทของครูผู้สอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
	การเก็บรวบรวมข้อมูล
	การวิเคราะห์ข้อมูล
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
	ตอนที่ 2 สภาพการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา
	พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของครูใน
	โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
	น่าน ซึ่งประกอบด้วย
	การรับกิจกรรมการเรียนการสอน
	การรับกิจกรรมเสริม
	การรับ เพิ่ม ลด รายละเอียดเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนดไว้ใน
	หลักสูตรหรือคำอธิบายรายวิชา
	การรับสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว
	การจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่
	การจัดทำเนื้อหาหรือรายวิชาขึ้นใหม่
	การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด น่าน ซึ่งประกอบด้วย	128
ปัญหาเกี่ยวกับการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน	133
ปัญหาเกี่ยวกับการปรับกิจกรรมเสริม	137
ปัญหาเกี่ยวกับการปรับ เพิ่ม ลด รายละเอียดเนื้อหา	141
ปัญหาเกี่ยวกับการปรับสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว	146
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนชิ้นใหม่	151
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำเนื้อหา/รายวิชาชิ้นใหม่	155
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรชิ้นใหม่	160
ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาเอกสารประกอบ หลักสูตร	163
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	166
สรุปผลการวิจัย	166
อภิปรายผลการวิจัย	171
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้	180
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	181
รายการอ้างอิง	183
ภาคผนวก	187
ประวัติผู้เขียน	241

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืน	43
2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
3 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับกิจกรรมการเรียนการสอน	53
4 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับกิจกรรมเสริม	61
5 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับ เพิ่ม ลด รายละเอียดเนื้อหา	69
6 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว	80
7 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนชิ้นใหม่	90
8 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำเนื้อหา/รายวิชาชิ้นใหม่	99
9 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร	109
10 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการรับกิจกรรมการเรียนการสอน	130
11 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการรับกิจกรรมเสริม	135
12 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการรับ เพิ่ม ลด รายละเอียดเนื้อหา	139
13 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการรับสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว	144
14 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำสื่อการเรียนการสอนชิ้นใหม่	149
15 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำเนื้อหา/รายวิชาชิ้นใหม่	153
16 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร	158
17 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาเอกสารประกอบหลักสูตร	162